

V Bruseli 13. júla 2026
(OR. en)

11828/26

FAO 25
AGRI 587
FOOD 98
VETER 120
PHYTOSAN 71
ENV 936
SAN 585
SUSTDEV 62

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery o prístupe „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prístupe „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch, ktoré Rada (poľnohospodárstvo a rybárstvo) schválila na svojom 4 190. zasadnutí 13. júla 2026.

Závery Rady o prístupe „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

PRIPOMÍNAJÚC:

- závery Rady z 29. januára 2024 s názvom Stratégia EÚ v oblasti globálneho zdravia – Lepšie zdravie pre všetkých v meniacom sa svete¹,
- závery Rady z 21. júna 2024 o budúcnosti európskej zdravotnej únie: Európa, ktorá sa stará, pripravuje a chráni²,
- odporúčanie Rady z 13. júna 2023 na urýchlenie opatrení EÚ v boji proti antimikrobiálnej rezistencii v zmysle prístupu „jedno zdravie“³,
- závery Rady z 26. mája 2021 o prioritách EÚ na samit Organizácie Spojených národov o potravinových systémoch v roku 2021⁴,

¹ 5908/24.

² 11597/24.

³ Ú. v. EÚ C 220, 22.6.2023, s. 1 – 20.

⁴ 9335/21.

Všeobecné zásady

1. PRIPOMÍNA, že v článku 168 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že Únia musí pri stanovení a uskutočňovaní všetkých svojich politík a činností zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia.
2. ZDÔRAZŇUJE, že zdravie ľudí nemožno chrániť izolovane a je neoddeliteľne spojené so zdravím zvierat, rastlín a širších ekosystémov, ktoré sú základom našich agropotravinárskych systémov, a je od nich závislé⁵. V tejto súvislosti PRIPOMÍNA, že prístup „jedno zdravie“ je integrovaný, zjednocujúci prístup, ktorého cieľom je udržateľná rovnováha a optimalizácia zdravia ľudí, zvierat a ekosystémov⁶.
3. UZNÁVA, že prístup „jedno zdravie“ môže prispieť k efektívnejšiemu a účinnejšiemu využívaniu zdrojov prostredníctvom integrovaných a preventívnych opatrení.
4. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité neustále podporovať kultúru „jedno zdravie“, a to aj prostredníctvom vzdelávania, odbornej prípravy a zvyšovania informovanosti, najmä medzi mladšími generáciami, s cieľom riešiť vzájomne prepojené výzvy v oblasti zdravia, životného prostredia a udržateľnosti integrovaným spôsobom.
5. PRÍZVUKUJE, že na zabezpečenie našej trvalej schopnosti zaistiť dostatok bezpečných a cenovo dostupných potravín a zdravé stravovanie pre všetkých pri súčasnom rešpektovaní miestnych potravinových kultúr sú nevyhnutné udržateľné, odolné a inkluzívne agropotravinárske systémy. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že dlhodobú globálnu potravinovú bezpečnosť možno dosiahnuť len chránením prírodných zdrojov a zabezpečením ich udržateľného využívania, ako aj ochranou zdravia rastlín, zvierat a ekosystémov. UZNÁVA, že na toto sa vyžaduje holistický a systémový prístup podporený výskumom a inováciami.

⁵ Agropotravinárske systémy sa chápu ako všetky vzájomne prepojené činnosti a subjekty zapojené do zabezpečovania potravín z poľa až na tanier. Toto vymedzenie zahŕňa všetko od poľnohospodárskej výroby a spracovania až po distribúciu, spotrebu a nakladanie s odpadom.

⁶ Skupina expertov na vysokej úrovni pre „jedno zdravie“ (OHLEP) vypracovala v roku 2022 toto vymedzenie prístupu „jedno zdravie“: „prístup „jedno zdravie“ je integrovaný, zjednocujúci prístup, ktorého cieľom je udržateľná rovnováha a optimalizácia zdravia ľudí, zvierat a ekosystémov. V rámci tohto prístupu sa uznáva, že zdravie ľudí, domácich a voľne žijúcich zvierat, rastlín a širšieho životného prostredia (vrátane ekosystémov) je úzko prepojené a vzájomne závislé.“

6. UZNÁVA, že vo Vízii pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo, ktorú Európska komisia predložila vo februári 2025⁷, sa zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby všetky prvky agropotravinárskeho sektora fungovali v rámci planetárnych medzí a zároveň prispievali k plneniu cieľov v oblasti klímy, ochrane a obnove biodiverzity, zdravej pôde, čistej vode a odolným potravinovým systémom.
7. ZDÔRAZŇUJE, že agropotravinárske systémy sa nachádzajú na rozhraní zdravia ľudí, zvierat, rastlín a ekosystémov a že prístup „jedno zdravie“ poskytuje integrovaný rámec na riešenie vzájomne prepojených rizík a medziodvetvových výziev, ktorým tieto systémy čelia.
8. UPOZORŇUJE, že antimikrobiálna rezistencia (AMR) sa šíri naprieč rozhraním človek – zvieratá – životné prostredie, čo znamená, že rezistentné patogény a gény sa môžu prenášať medzi ľuďmi, hospodárskymi zvieratami, voľne žijúcimi živočíchmi a ekosystémami bez ohľadu na to, kde sa prvýkrát objavili, a vyžaduje si koordinované opatrenia. BERIE NA VEDOMIE osobitný význam prístupu „jedno zdravie“ pri riešení AMR a ZDÔRAZŇUJE, že opatrenia by sa mali opierať o právne predpisy EÚ a medzinárodne dohodnuté normy.
9. ZDÔRAZŇUJE v tejto súvislosti, že prístup „jedno zdravie“ slúži nielen ako stratégia v oblasti zdravia, ale aj ako kľúčový faktor umožňujúci udržateľné a odolné agropotravinárske systémy.

⁷ 6385/25 – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo – Spoločné formovanie atraktívneho poľnohospodárstva a potravinárstva EÚ pre budúce generácie.

10. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité vychádzať z poznatkov a skúseností získaných z minulých výziev v rámci prístupu „jedno zdravie“, vedeckých dôkazov a praktických skúseností s cieľom posilniť integrované prístupy v agropotravinárskych systémoch.
11. ZDÔRAZŇUJE, že začlenenie prístupu „jedno zdravie“ do agropotravinárskych systémov môže priniesť značné dlhodobé úspory tým, že sa pozornosť presunie z krízového riadenia náročného na zdroje, ako je reakcia na pandémie, krízy v oblasti zdravia zvierat alebo neúroda, na nákladovo efektívnu prevenciu a systémovú odolnosť, čím sa ochráni verejné rozpočty a posilní sociálna súdržnosť.

Uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch

12. ZDÔRAZŇUJE, že uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch vrátane suchozemských i vodných potravinových systémov znamená riešenie výziev súvisiacich so zdravím ľudí, zvierat a dobrými životnými podmienkami zvierat, zdravím rastlín a zdravím ekosystémov za rovnakých podmienok a pri plnom uznávaní ich vzájomnej závislosti.
13. Pokiaľ ide o **zdravie ľudí**, ZDÔRAZŇUJE:
 - úzke prepojenia medzi agropotravinárskymi systémami a zdravím ľudí, keďže všetky zložky agropotravinového reťazca – vrátane prvovýroby, spracovania, skladovania, dopravy, uvádzania na trh, spotreby a nakladania s odpadom – majú priamy aj nepriamy vplyv na zdravie jednotlivcov aj verejné zdravie,
 - naliehavú potrebu prístupov zameraných na prevenciu v rámci agropotravinárskych systémov, ktoré prispievajú k znižovaniu výskytu chorôb prenášaných potravinami a vodou, všetkých foriem podvýživy a chorôb súvisiacich so stravovaním, expozície kontaminantom a zoonotického rizika,
 - zásadný význam propagácie zdravých stravovacích návykov pri súčasnom rešpektovaní miestnych potravinových kultúr, najmä prostredníctvom vzdelávania a zvyšovania informovanosti, lepšieho prístupu k informáciám a zdravšieho potravinového prostredia, čím sa zníži záťaž spojená so srdcovo-cievnyimi ochoreniami a s inými neprenosnými ochoreniami.

14. Pokiaľ ide o **zdravie a dobré životné podmienky zvierat**, ZDÔRAZŇUJE, že:

- ústrednými zložkami odolných a udržateľných agropotravinárskych systémov sú zdravie a dobré životné podmienky zvierat. Udržateľná živočíšna výroba a akvakultúra opierajúca sa o prísne normy v oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat prispieva k potravinovej bezpečnosti, živobytia na vidieku a bezpečnej výrobe potravín a zároveň znižuje riziko vzniku a šírenia zoonotických chorôb a zmierňuje vplyvy na životné prostredie,
- kľúčovými zložkami účinného vykonávania prístupu „jedno zdravie“ sú aj naďalej biologická bezpečnosť, prevencia a kontrola chorôb (vrátane očkovacích stratégií), obozretné používanie antimikrobiálnych látok, systémy dohľadu a prísne normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat,
- Globálny rámec progresívnej kontroly cezhraničných chorôb zvierat pod spoločným vedením Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) a Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (WOAH) je stále dôležitým mechanizmom na manažment cezhraničných chorôb zvierat, ktorý prispieva k bezpečnosti potravín, udržateľnému živobytia, bezpečnému obchodu, potravinovej bezpečnosti a verejnému zdraviu,
- opatrenia zamerané na zdravie a dobré životné podmienky zvierat by sa mali opierať o právne predpisy EÚ a medzinárodne dohodnuté normy.

15. Pokiaľ ide o **zdravie rastlín**, ZDÔRAZŇUJE, že:

- zdravé rastliny a lesy majú zásadný význam pre dobré životné podmienky ľudí a odolné agropotravinárske systémy, keďže poskytujú potraviny, krmivá, kyslík a základné ekosystémové služby a zároveň podporujú biodiverzitu, udržiavajú zdravú pôdu a znižujú riziko degradácie pôdy, hydroekologickej nestability a zoonotického prenosu,

- pre integrovanú a udržateľnú prevenciu a včasné zistenie výskytu škodcov a chorôb rastlín a ochranu proti nim sú nevyhnutné účinné systémy dohľadu a včasného varovania, v ktorých sa čo najlepšie využívajú technologické riešenia,
- udržateľné postupy ochrany rastlín vrátane integrovanej ochrany proti škodcom a fytosanitárnych opatrení prispievajú k prevencii šírenia škodcov a chorôb na miestnej a cezhraničnej úrovni, a tým pomáhajú chrániť zdravie ľudí, biodiverzitu, suchozemské a vodné ekosystémy, lesy a celkovú environmentálnu udržateľnosť,
- pre udržateľné agropotravinárske systémy majú zásadný význam rastliny, lesy a systémy lesného hospodárstva, pretože zaisťujú sekvestráciu uhlíka a životne dôležité ekosystémové služby, ktoré podporujú ekosystémy a zdravie životného prostredia,
- krajinné prístupy vrátane agrolesníckych systémov a udržateľne obhospodarované lesy posilňujú biodiverzitu, odolnosť ekosystémov a adaptáciu na zmenu klímy, čím prispievajú k cieľom prístupu „jedno zdravie“ a k odolnosti agropotravinárskych systémov.

16. Pokiaľ ide o **zdravie životného prostredia a ekosystémov**, ZDÔRAZŇUJE, že:

- agropotravinárske systémy sú závislé od zdravia životného prostredia a ekosystémov vrátane čistého ovzdušia a vody, biodiverzity, zdravej pôdy, lesov a vodných systémov a stabilných klimatických systémov a zároveň ich ovplyvňujú,

- zhoršovanie životného prostredia, znečistenie, strata biodiverzity a zmena klímy čoraz viac zvyšujú riziká v agropotravinárskych systémoch, čo má nepriaznivý vplyv na zdravie ľudí, zvierat a rastlín a na suchozemské a vodné ekosystémy, na posilnenie odolnosti, zníženie kumulatívnych rizík a podporu dlhodobej udržateľnosti ekosystémov sú preto nevyhnutné integrované a holistické prístupy,
 - udržateľné výrobné systémy vrátane agroekologických a iných inovačných prístupov založených na prístupoch, ktoré účinne využívajú zdroje, sú environmentálne vhodné a sociálne zodpovedné, môžu spolu s obnovou ekosystémov priniesť pozitívne výsledky v oblasti životného prostredia a zároveň znížiť dlhodobé systémové riziká vrátane prenosu patogénov medzi voľne žijúcimi a domácimi zvieratami, ktorý je spojený s degradáciou biotopov.
17. ZDÔRAZŇUJE, že na obmedzenie medziodvetvových rizík vrátane výskytu chorôb a zoonóz prenášaných potravinami, vodou a vektormi, antimikrobiálnej rezistencie, škodcov rastlín a chorôb rastlín a degradácie ekosystémov sú nevyhnutné integrované a kolaboratívne opatrenia vo všetkých uvedených oblastiach.
18. UZNÁVA, že obmedzenie týchto rizík si vyžaduje koordinovaný a vedecky podložený prístup, v rámci ktorého sa budú riešiť aj ich spoločné príčiny, ako sú vznikajúce infekčné choroby, nezdravé stravovanie, strata biodiverzity, znečistenie a zhoršovanie životného prostredia, vplyvy klímy, neudržateľné výrobné systémy a nevhodné využívanie poľnohospodárskych vstupov.
19. ZDÔRAZŇUJE, že uplatňovaním prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch sa výrazne posilňuje dohľad, včasné varovanie, prevencia, pripravenosť a budovanie odolnosti, čím sa podporujú súdržnejšie politické reakcie, a to tak cezhranične, ako aj na regionálnej úrovni.

20. PRÍZVUKUJE, že úspešné vykonávanie prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch si vyžaduje zapojenie všetkých relevantných zainteresovaných strán v celom agropotravinovom reťazci a väčšiu súdržnosť politík vo všetkých príslušných oblastiach politiky.
21. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné odstrániť inštitucionálne a odvetvové bariéry na vnútroštátnej a celosvetovej úrovni a naďalej podporovať začleňovanie aspektov prístupu „jedno zdravie“ do stanovovania medzinárodných noriem, najmä v rámci Komisie Codex Alimentarius, organizácie WOAHA a Medzinárodného dohovoru o ochrane rastlín (IPPC), čím sa podporí bezpečný a predvídateľný medzinárodný obchod.

Účinné riadenie a vhodné základné podmienky

22. ZDÔRAZŇUJE, že účinné riadenie a vhodné základné podmienky sú nevyhnutným predpokladom pre premietnutie zásad „jedno zdravie“ do praxe, pre čo najlepšie využívanie existujúcich štruktúr a zdrojov a posilnenie spolupráce vo všetkých relevantných odvetviach, na všetkých úrovniach riadenia a so zainteresovanými stranami.
23. PODČIARKUJE, že je dôležité poskytovať primerané stimuly na podporu zavádzania prístupu „jedno zdravie“ v praxi, a to aj využívaním existujúcich finančných a fiškálnych nástrojov, podporovaním prístupu k poznatkom a inováciám a posilnením technickej spolupráce, výmeny poznatkov a budovania kapacít, okrem iného aj v partnerských krajinách a rozvojových hospodárstvach.
24. UZNÁVA, že pri uplatňovaní prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch sa musia zohľadňovať rôzne vnútroštátne okolnosti, výrobné systémy, inštitucionálne opatrenia, environmentálne podmienky a rozvojové priority. Vzhľadom na rozmanitosť agropotravinárskych systémov a ekosystémov majú kľúčový význam miestne a územné prístupy k vykonávaniu.

25. UZNÁVA význam monitorovania a hodnotenia vykonávania a účinnosti prístupu „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch a NABÁDA na využívanie mechanizmov monitorovania, dohľadu a podávania správ na podporu rozhodovania založeného na dôkazoch a neustáleho zlepšovania.
26. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby naďalej podporovali koordináciu, súdržnosť politík, technickú spoluprácu, budovanie kapacít, výmenu osvedčených postupov, vzdelávanie, zvyšovanie informovanosti a výmenu poznatkov o prístupe „jedno zdravie“ v agropotravinárskych systémoch a zároveň predchádzali neprimeranej administratívnej záťaži alebo záťaži spojenej s podávaním správ.

Medzinárodná spolupráca

27. UZNÁVA, že na presadzovanie cieľov prístupu „jedno zdravie“ súdržným, účinným a vedecky podloženým spôsobom v rámci agropotravinárskych systémov je stále potrebná medzinárodná spolupráca, najmä prostredníctvom posilnenej spolupráce s kvadripartitou „jedno zdravie“ (FAO, WHO, WOAHA a UNEP), Komisiou Codex Alimentarius, IPPC, CGIAR a relevantnými rámcami WTO, okrem iného posilnením súdržnosti a synergií medzi prácou organizácií kvadripartity a relevantnými mnohostrannými environmentálnymi dohodami.
28. S USPOKOJENÍM KONŠTATUJE, že FAO, WHO, WOAHA, UNEP, Komisia Codex Alimentarius a IPPC čoraz viac začleňujú zásady „jedno zdravie“ do svojej práce.
29. ZDÔRAZŇUJE, že medzinárodné normy vypracované najmä Komisiou Codex Alimentarius, WOAHA a IPPC poskytujú zavedený vedecky podložený rámec, ktorým sa podporuje vykonávanie prístupu „jedno zdravie“ a umožňuje bezpečný medzinárodný obchod.

30. UZNÁVA, že pre zachovanie súdržnosti a predvídateľnosti v rámci medzinárodného sanitárneho a fytosanitárneho systému má naďalej zásadný význam pokračujúca spolupráca s týmito subjektmi, a v tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že Dohoda WTO o sanitárnych a fytosanitárnych opatreniach stále predstavuje hlavný medzinárodný právny rámec upravujúci vedecky podložené sanitárne a fytosanitárne opatrenia a naďalej poskytuje právnu istotu a predvídateľnosť pre medzinárodný obchod s agropotravinovými výrobkami.
31. OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že EÚ je plne odhodlaná presadzovať multisektorovú spoluprácu nadviazanú prostredníctvom štvorstranného partnerstva medzi organizáciami FAO, WHO, WOA a UNEP s cieľom posilniť kapacity v oblasti integrovaného dohľadu, prevencie, pripravenosti a reakcie na celosvetovej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni. ZDÔRAZŇUJE v tejto súvislosti aj významný príspevok skupiny expertov na vysokej úrovni „jedno zdravie“ k posilneniu analýzy a rozhodovania založených na dôkazoch a vedeckých poznatkoch.
-